

BRASSÓI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-UTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DIJAK BRASSÓBAN:

Egy óra 90 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej,
egy évre 900 lej és havonta 15 lej kézbesítési díj.

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

ELŐFIZETÉSI DIJAK VIDÉKRE:

Egy óra 100, 1/4 évre 270, 1/2 évre 520, 1 évre 1000 lej
Külföldre: 1/4 évre 420, 1/2 évre 820, 1 évre 1600 lej

Nagy tusakodás után

A kormány mégis úgy határozott, hogy kiírja a községi választásokat. És kiírta. Február 19-én, 20-án és 21-én lesznek Románia egész területén.

Azok a miniszterek, akik a választásokról nyilatkoztak, azt erősítik, hogy ezeknek nincs politikai jellege. Azonban ők maguk sem hiszik azt, amit mondanak: igenis a leghatározottabban politikai jellegű van. Annyira politikai, hogy ha e községi választásokon a liberális uralom hívei kisebbségben maradnak, ha a román ellenzék és a nemzeti kisebbségek jelöltjei kerülnek ki győztesen a küzdelemből, a kormány bukása feltétlenül a nyomában következik.

Ösztönszerűen érzi is ezt a kormány, midőn minden emberét, hivatalát, nyílt és titkos erőforrásait, ma még ravaszságát és ígéreteit, holnap tán hatalmaskodásait és fenyegetéseit mozgósítja, hogy a községi választásokon az ő emberei győzzenek. Ösztönszerűen érzi, hogy a választások sikerétől vagy kudarcától függ az általános kamarai és szenátusi választások sorsa, s ha a főpróbán megbukik a darab, nincs hatalom, mely az előadás napján megmentse a végleges bukástól.

A liberális párt ettől a végtől rettegve szimatol és hajszol szövetségeseket és még arra az éppem nem szalonképes manipulációra is képes volna, hogy ugyanazok perverz barátságát vegye igénybe, akiket a sajtóban és a parlamentben a haza és a társadalmi rend legnagyobb ellenségeinek minősített.

Azonban nekünk legkisebb gondunk, hogy mit csinál a kormány, hogy féltett és omladozó pozícióját megmentse. Ránk nézve az a lényeges, hogy mi magyarok ebben a választásban, amelytől sok tekintetben jövő létünk sulya és ereje függ, méltóan álljunk meg a helyünkön, s a politikai erkölcs szigorú megővése mellett, a községi életben a magyarnak állást, hatáskört, érvényesülést szerezzünk.

Ez a községi választás lesz az első próba, amikor bizonyosságot tehet a magyarság arról, hogy önfegyelmre, öszszelátásra, sziklaszilárd egységre képes és mint egy ember követi azt a zászlót, melyet küzdelmében a magaválasztotta, saját képére teremtetett, az ígéret földjére vezető Országos Magyar Párt lobogtat. Ettől a választástól, a magyarság magatartásától függ, számíthatunk-e méltó megbecsülésre, komoly érvényesülésre, barátaink becsülésére és ellenfeleink, ellenségeink tisztelésére. Nem is az a legfontosabb, hogy jelöltjeink aránylagos többségben kerüljenek ki a választásokból, hanem az, hogy fajunk erkölcsi tisztasága a népi jellem integritása és az igazsáért és jogért való küzdelmünk jogos-

sága dokumentáltassék. Annál jobb, ha e morális érdeket a választások tényleges sikere egészíti ki.

Magyarságunknak Románia minden részében, falvakon ép úgy mint városokban, higgadtan, nyugodtan kell bevárnia a központ határozatát és irányító utasítását. Sem ígéretek, sem fenyegetések, sem barátság, sem bármiféle magánérdek hatásának nem szabad fölülkerekednie. Különösen óvakodni kell a

jobból-bálról való szólamoktól, melyek könnyen megtéveszthetik a magyarságot és szakadást és zavart okozhatnak soraink közt, melyekben egységnek, összhangnak, s egy akaratra kell uralkodnia.

Várjuk be nyugodtan a minden esélyt számbavevő Magyar Párt határozatát és szavazzunk le majd annak idején egytől-egyig a központ által kijelölt vagy jóváhagyott jelöltjeinkre.

Bizalmatlansági indítvány készül a német kormány ellen

Luther felolvasta a kormánynyilatkozatot

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Luther miniszterelnök tegnap zsufolt ház előtt felolvasta a kormánynyilatkozatot, amelyben részletesen kifejtette a kormány különösen külpolitikai céljait. A nyilatkozat szerint a kormány utjának a Rülpolitikában a locarno iszerződés és a Luther legutóbbi beszéde adják meg az irányvonalat. A kormány legfontosabb döntése Németországnak a népszövetségbe való belépésére fog vonatkozni. A megszálló csapatok létszámát a német békebeli csapatok létszámában látja megállapítandónak a kormány, s ebben a tárgyban élénk tárgyalások folynak az érde-

kelt idegen kormányokkal, s azok remélhetőleg eredményesen végződnek.

A belpolitikában a választói törvény megjavítása, a volt uralkodóházzal szemben felmerült vagyoni jogi ejszámolásnak törvény útján való rendezése, az általános takarékoskosság és a hitel megjavítása a főbb pontjai.

A kormánynyilatkozatot a kormánypártok tetszéssel, a kommunisták pedig sürű közbekialtásokkal fogadták. A legközelebbi ülés szerdán.

A nemzeti párt elhatározta, hogy a birodalmi gyűlés szerdai ülésén bizalmatlansági indítványt nyújt be a kormány ellen.

Német-magyar összeesküvést sejtene a franciák a frankbotrány mögött

A jövő héten világosság derül az egész ügyre - Sauerwein hirtelen elutazott Budapestről

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A frankhamisítás ügye ebben az órában komoly politikai komplikáció állapotában van. Briand ismeretes felszólítása a Budapesten levő francia tisztviselőkhez és a Matin Budapesten járt szerkesztőjének elfogult magatartása, mely miatt Bethlen miniszterelnök a kért interjút is megtagadta tőle, nehéz dilemma elé állították a Franciaországgal való jóviszony fenntartására törekvő kormányt és hatóságokat. A franciák úgy látszik, főképp egy magyar-német összeesküvés megszervezését akarják kihámozni a hamis ezerfrankosok tömeges gyártásából.

A francia animozitással szemben annál szembetűnőbb és megnyugtatóbb, hogy az angol sajtó tovább is a legnagyobb méltánálással szól a magyar kormány magatartásáról.

Egyébként a parlamenti bizottság is erőteljesen hozzáfogott a munkához és már Bethlen miniszterelnököt és Rakovszky Iván beügyminisztert is kihallgatta.

A frankhamisítási ügy legújabb fejleményeiről az alábbi távirataink számolnak be:

Briand táviratának hatása
Pesthy igazságügyminiszter a Ház fo-

lyosóján, a Briand-féle távirattal kapcsolatban, melyet a politikusok nagy érdeklődéssel tárgyaltak, kijelentette, hogy a jövő héten a legteljesebb mértékben világosság fog derülni a frankhamisításra. Ugyancsak az igazságügyminiszter a sajtó képviselőinek arra a kérdésre, mi a véleménye Briand lépéséről, azt válaszolta, hogy még nem ismeri az ügy részleteit, s így időelőtti volna érdemlegesen nyilatkoznia. Briand állítólagos távirati utasítását alaposan meg kell tárgyalni az illetékes tényezőkkel. Tessék türelemmel lenni, mondta, a jövő hétre minden tisztázódik, s akkor ő, az igazságügyminiszter is mindent el fog mondani.

A bécsi Neue Freie Presse legújabb cikkében szintén Briand ama követelésével foglalkozik, hogy a francia rendőrség kiküldöttei résztvehessenek a frankügy bírói vizsgálatában. A lap hangoztatja, hogy Magyarország ennek azt vetette ellen, hogy a külföldi vizsgálóközegek részvétele a szuverenitás súlyos megsértését jelentené. E mellett szól az annak idején Szerbiához intézett osztrák tá-

A lej Zürichben nyitáskor
2.25

A legszebb, a legjobb, a legizgalmasabb RODOLPHO VALENTINO-film:

“A vörös éjszaka”

Bemutatja az “APOLLO” január 28-án.

timátum is, melyben ép ezt a beavatkozó momentumot ítélte el vajamennyi hatalom. A magyar álláspont teljesen érthető és magától értetődő. Szuverén állam csak a legvégső esetben szánhatja el magát ilyen messzemenő engedményre. Magyarországnak bizonyára érdeke, hogy mindent megtegyen a különböző híresztelések keletkezését megakadályozza és a bizalmat helyreállítsa. Ezt a leghatározottabban elősegíti a parlamenti bizottság.

Bethlen nem adott interjút Sauerweinnek

Sauerwein, a párisi Matin munkatársa négy napos budapesti tartózkodása alatt közvetve alkalmat keresett, hogy Bethlen miniszterelnökkel beszélhessen. A közvetítőknek azonban a miniszterelnökségen kijelentették, hogy miután Sauerwein nyomban megérkezése után olyan animozitást arult el Magyarországgal szemben, hogy tárgyalogosságában feltétlenül kétekelkedni kell, illetékes helyen céltalannak tartják, hogy a miniszterelnök őt fogadja.

Sauerwein különben Budapestről nagy hirtelen s igen érdekes körülmények közt elutazott. Elutazását megelőzően ugyanis a francia követségen járt és ott félóra hosszat tárgyalta Clinchaut francia követtel, aztán sietve Hungária szállóbeji lakására hajtott, csomagolt és a bécsi vonattal elutazott. Elutazása annak ellenére történt, hogy Budapesten gróf Károlyi Józseffel kellett volna találkozni az ismeretes interjú ügyében.

Sauerwein Párisba utaztában egy napra Bécsben állapodott meg, ahol szintén nyomozni akar. Doucet is Bécsbe utazott, míg Benoist Párisba utazott instrukciók végett, hogy a nyomozás terepét Németországra is kiterjessze. Clinchaut budapesti francia követ még Vavracská cseh követtel tárgyalta hosszabban a frankhamisítás ügyében. A magyar újságírókat a francia követségen mindezen tárgyalások után azzal utasították el, hogy el ne mennek foglaltatva és semmiképp felvilágosítással nem szolgálhatnak.

Sauerwein Bécsben az Illustriertes Extrablattnak kijelentette, hogy vajamennyi budapesti hatóság, ahol megfordult, a leglojálisabban és a legkorrektebbül viselkedett vele szemben és senki soha nem zaklatta. Minden ellenkező hírrel szemben kijelentette, hogy senkinek nem adott interjút, ő Budapestre híreket szerezni ment és nem híreket adni.

Mire kell telelnie Windischgrätznek?

Ami kérdések egyikére, melyeket a franciák a frankhamisító herceg elé terjesztettek, Windischgrätz köteles elmondani azokat a terveket, melyeket előkészítették, de nem valósítottak meg. Köteles elmondani részletesen a Schultze-Mészáros-féle szokolhamisítás történetét, és tartozik előadni mindent a pénzhamisítási ügyekben szereplő személyekről, azok jelenlegi tartózkodási helyéről, a gépekről, s főképp, hogy a hamis frankosok számozására felhasznált schiffreket ki adta nekik.

A Pester Lloyd megállapítja, hogy a hágai nyomozás alapján csakis Kovács komornyikot és Rába Dezső titkárt tartóztatták le. Windischgrätz hercegnek és Nádosy főkapitánynak elfogatása azonban már a magyar hatóságok kivizsgálása alapján történt a miniszterelnök közbenjárására. A hágai kihallgatásokról az iratok csak kétszeres sikertelen lépés után a harmadik diplomáciai eljárásra érkeztek Budapestre, tehát a késést nem Budapesten, hanem Hágában követték el.

Miniszterek a parlamenti vizsgálóbizottság előtt

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a parlamenti vizsgálóbizottság kedden délután 5 órától fél kilenc óráig tartó második értekezési ülésén Bethlen miniszterelnök és Pesthy igazságügyminiszter kimerítő felvilágosítást adtak minden hozzájuk intézett kérdésre. A bizottság szerdán Rakovszky belügyminisztert is kihallgatja.

A német-magyar összeesküvés

Londonból táviratozzák: Bethlen a Times tudósítójának azt mondta, hogy a bankjegyhamisítók elleni törvényes eljárás a teljes nyilvánosság előtt megy végbe. Az állítólagos nagy német-magyar összeesküvés gondolatát nevelésnek mondotta, mert 30 millió frank még az ország bejesejében tervezett merénylethalózat kiépítésére sem elegendő, nemhogy egy nemzetközi összeesküvés költségeinek fedezésére. Az ügy eredetét az ország jelenlegi kimerült beteg áll-

apotában látja, mely viszont az általános európai helyzetre vezethető vissza.

A Times a magyar miniszterelnöknek a nyilatkozatához hozzáfűzi:

— A nyilatkozat még inkább megerősíti azt a benyomást, hogy Bethlen igazi államférfi. A nehéz problémákat igazi államfé-

Teljesítik a franciák kérését

Az ügyészség visszaadja a rendőrségnek a nyomozás iratait, hogy a franciák kérése teljesíthető legyen, akik tudvalevőleg jelen akarnak lenni a gyanúsítottak további kihallgatásánál. A franciák egyébként ma írásban átnyújtották abbéli kívánságukat is Sztrache főügyésznek, hogy a nyomozás bizonyos nem egészen tisztázott kérdések megvizsgálása érdekében kiegészítessék.

A parlamenti bizottság előtt

A képviselőházat prágai jelentésünk szerint február 16-ára összehívták, amikor is a szövetkezett pártok sürgős interpellációt intéznek Beneshez a frankügyben. Benes azonnal válaszol az interpellációra és nyilatkozata fölött megindítják a vitát.

A liberálisok politikamentes választást akarnak csinálni

A polgárság érdekelt óhajtták egyedül szem előtt tartani

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kormányhoz közelálló körökből ma azt a hírt terjesztik, hogy a liberálisok politika-mentesen akarják lefolytatni a közigazgatási választásokat. Utalea kolozsvári polgármester ugyanígy nyilatkozott a Brassói Lapok tudósítója előtt, hangsúlyozva, hogy kizárólag a polgárság érdekeit óhajtták szem előtt tartani és jelöltjeit feltétlenül respektálják.

A magyar és szász községek tiszta nemzeti listával mehetnek mai információink szerint a küzdelembe, a városokban pedig lehetőleg a hozzáértő elemet akarják szerephez juttatni.

A sváb szervezkedést elítélik a sváb falvakban

Nem lehet vallás szerint megállapítani a nemzetiséget

KAPLONY. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Nem tudnám egészen bizonyosan megmondani, hogy a módszer szelben mi hajtott ki a vonattal meg sem közelíthető faluba. Valahogy éreztem, hogy Kaplonyban megtudom, hogy mi az igazság a nemzetiségi politikában. Hallottam, hogy Kaplony sváb tanítóját berendelte a Sváb Népszövetség politikai kurzusra Nagyváradra, ahol napokig magyarázták neki, hogy hogyan kell ébren tartani a sváb nemzeti öntudatot, és hogyan kell öröködni afelett, hogy a svábok ne olvadjanak be a magyarságba.

Megtudtam, de nem a tanítótól, hanem a kaplonyi sváboktól és Lovász Béla református lelkészétől, akinek egyáltalában nem kötelessége Kaplonyban a magyar öntudatra vigyázni... mert örökölnék felette a svábok és románok.

Rossz újságíró lennék, ha mielőtt Kaplonyig szánkázom, meg nem nézem a statisztikát, 2200 lakos, túlnyomóan sváb, hetedrése magyar, öt százaléka román.

Nézzük először az öt százalék román. Nem szerénykedés az öt százalék, arról felvilágosít Lovász Béla református lelkész. A kis faluban 120 görög katolikus van. Saját, csinos kis templomuk, aminek köszönhetik, hogy a statisztika a többséghez számítja őket. Az egyiket Kovácsnak hívják, a másikat Szilágyinak, Virágnak, Szabónak, de a többinek is magyar neve van. Románul alig tudnak és magyaroknak valják magukat.

Most nézzük a lakosság zömét. Statisztika szerint római katolikus svábok. Lovász tiszteletes így informál:

— Mi reformátusok már a reformáció idején itt voltunk, azonban a falut elpusztították a török és kuruc háborúk. Gróf Károlyi Sándor Németországból hozott ide derék, becsületes, munkás telepeket, kiknek saját plébániájuk is van itt. Ha beszél-

nihez méltóan kezeli. Magyarország 1921 óta, vagyis Bethlen kormányra jutása óta halad. A súlyos nehézségek egyezése elegendő bizonyítékot nyújt rá, hogy a magyar kormány mint ahogy a múltban, jelenleg is képes a bizalmat mind a külföldön, mind odahaza helyreállítani.

A parlamenti bizottság kedden délután ülést tartott, amely első sorban Pesthy igazságügyminisztert hallgatta ki, közel egy óráig. Utána Bethlen kihallgatására került a sor, akihez a parlamenti tagok három negyed óra hosszat intéztek kérdéseket. Az ülésen történeteket szigorúan titokban tartják, csak a bizottság munkájának befejezésekor adnak ki hivatalos jelentést.

Egy újságíró megkérdezte Bethlent, mi igaz abból, hogy a francia kormány demarstot intézett a magyarhoz. Bethlen arca élénk mosolyra derült és egy kézlégymintás kapcsán csak ennyit mondott: — Ugyan kérem!

Bethlen a Házból elhajtatott a Népröpirába.

Lapedatu kultuszminiszter ma Kolozsvárra érkezett. Hivatalosan úgy mondják, hogy a miniszter csak magánügyben jár, de mindenki tudja, hogy a közelgő választás hozta a városba. A legutóbbi minisztertanácson ugyanis felosztották a miniszterek maguk közt az országot működési kerületekre. Lapedatura a rendkívül fontos Kolozsvár és vidéke esett.

Kolozsvárott ma megkezdtek a választói igazolványok kiállítását. A választás ügyében ma rendkívüli tanácsülés volt a városházán.

velük szerkesztő ur, ne mondja őket sváboknak, mert megharaguszna érte. Mind magyarok már szokásokban, karakterben és nyelvben egyaránt. Eppen úgy vigyáznak a nyelvükre, mint mi magunk. Igaz, hogy csak néhány hatvan éven felüli beszél németül, vagy svábul.

— Mi reformátusok alig háromszázan vagyunk. Egyformák vagyunk az itteni svábokkal, románokkal...

Gróf Károlyi Sándor olyan papokat, tanítókat hozatott az általa telepített németeknek, akik saját nyelvükön prédikáltak nekik, saját nyelvükön tanították őket, mégis elfelejtették ezt a nyelvet a magyar legvégében és magyarokká lettek. Ezeket vette fel sváboknak a statisztika, és ezeket akarja a Sváb Népszövetség kivonni a magyarság soraiból. Nem fog sikerülni.

Az utcán megszólítok egy embert. Biztosra veszem, hogy sváb, mert a túlnyomóan sváb faluban ez a valószínűbb. Megszólítom és kérdezek egyet-mást tőle.

— Mi uram nem is voltunk svábok, habár a nagyapánk még az volt. A magyar uralom alatt ugyan lehetett volna sváb iskolánk, de minék törjük a fejünket. hiába valóssággal, magyarul tanultunk. A gyerekeink majd megtanulnak, ha Isten segít, németül, meg franciául is.

— A választásoknál? Majd megmondja Lovász tiszteletes ur, hová szavazzunk.

Kár ezen a vidéken megpróbálni a sváb szervezkedést.

Benyújtották az indemnitásról szóló törvényjavaslatot

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nemzetgyűlésen Budapest igazságügyminiszter benyújtotta az indemnitásról és a haszonrészesedés eltörléséről szóló törvényjavaslatot. Azután a Ház elfogadta a mentelmi bizottság ama javaslatát, mely Peidl ismeretes kiszólása miatt két napra kizárta a nemzetgyűlésről.

Miért tört ki az orosz-kinai konfliktus?

A szovjetkormány jegyzékének szövege

LONDON. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Pekingi jelentés szerint a központi kormány közzétette azt a jegyzéket, amelyet a szovjetkormány a keletkinai vasúttal kapcsolatos bonyodalmak ügyében hozzáfűzött. A jegyzék három napon belül követeli mindenekelőtt a rend teljes helyreállítását Mandzsuriában. Másodsor követeli a keletkinai vasutakra vonatkozó szerződés teljesítését, s har-

madszor Ivanov vasutigazgató és a többi vasúti tisztviselő szabadonbocsátását. A jegyzék a következő szavakkal végződik:

»Ha a kínai kormány bármilyen okból nem tudná a kérdés békés megoldását garantálni, a szovjetkormány engedélyt kér arra, hogy a saját erejével biztosítsa a szerződés végrehajtását és a kölcsönös érdekek védelmét.«

A liberálisok közös listával akarnak választani

A nemzetipárt visszautasította az ajánlatot

KOLOZSVAR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A liberális párt kolozsvári tagozata tegnap este értekezletet tartott, amelyen a községi választások ügyét tárgyalták. Elhatározták, hogy a politikai pártokhoz javaslattal fordulnak, amelynek a lényege az, hogy a választásokon minden párt, a nemzeti párt, a magyar párt és a zsidó nemzeti szövetség is közös listával lépjen fel.

A határozatot még az est folyamán kézbesítették az érdekelt pártoknak, s a nemzeti párt azonnal tanácskozássra gyűl-

ve össze, a liberálisok javaslatát **vita nélkül elutasította.**

A magyar pártnak szintén megküldötték a javaslatot, ahol Várady Aurél ügyvezető az Adeverul kolozsvári munkatársának ma kijelentette, hogy tényleg megérkezett az ajánlat, a továbbiakra nézve nem nyilatkozhatik.

Lapedatu miniszter ma Kolozsvárra érkezik, s elnökölni fog a liberális párt tagozatának ma este a községi választások ügyében tartandó értekezletén.

Megtörtént a Kun-kollegium végleges átadása

SZÁSZVÁROS. (A Brassói Lapok munkatársától.) A szászvárosi Kun-kollegium régen huzódó ügyében e hó 23-án fordulat történt. Ismeretes, hogy annak idején Duca külügyminiszter utasította miniszter társait, hogy intézkedjenek a kiürítésre vonatkozólag, mert a népszövetség titkári hivatalának december 5-ig be kell mutatni a kiürítésről szóló jegyzőkönyvet tekintettel arra, hogy a kormány a kiürítésre a népszövetségnek már előzőleg ígéretet tett.

A kiürítési rendelet már meg is érkezett Szászvárosra, azonban annak végrehajtása igen nagy nehézségekbe ütközött, mert a város román intelligenciája ellene szegült a miniszteri akaratnak és küldöttséget menesztett Bukarestbe, hogy ellenkező rendelkezést forszírozzon ki. A kiürítés éppen ezért csak e hó 23-án történhetett meg.

A Vlaicu-liceum nevében dr. Deák Ágoston táblabíró, Albu liceumi titkár és dr. Jacob tanár jelentek meg, míg a Kun-kollegiumot dr. Szöllősy János gondnok Csűrös Pál kollegiumi igazgatótanár és Orbán Lajos tanár képviselték. A kiürítési formákat a legudvariasabb módon végezték el. A kollegium kiküldöttjei mindent rendben vettek át és arra kérték a Valicu-liceum megbízottait, hogy mutassák elő a kiürítést elrendelő miniszteri leiratot, mert azt eddig nem volt alkalmuk megtekinteni. A megbízottak azonban ezt a rendeletet nem tudták előmutatni.

Jegyzőkönyvet nem szövegeztek, mert a kollegiumban rendkívül hideg volt. Végül megállapodtak az alapelvekben, melyeknek szellemében a jegyzőkönyvet megfogják szövegezni.

Ha ma estig nincs megegyezés, a parasztpárt megalakítja az antiliberális blokkot

Már kész az új kormánylista — Mit követel a parasztpárt?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A hetek óta huzódó fúziós tárgyalások a nemzeti párt és a parasztpárt között még mindig nem vezettek eredményre, annak ellenére, hogy politikai körökben már tegnap estére várták a teljes és kedvező megegyezést. Azonban már soká nem húzódhatnak a tárgyalások; ma estére okvetlenül be kell fejeződniük, mert amint a jelek mutatják, a parasztpárt nem hajlandó tovább húzni az ügyet. A helyzet ma reggel még meglehetősen tisztázatlan volt, s olyan hangok is hallatszanak, hogy a parasztpárt arra nézve megegyezést kíván, vajjon az új kormány, amely nemzetiek és parasztpártiakból állana, hajlandó lesz-e bűnvádi eljárást indítani a liberálisok ellen? Különben a parasztpárti körökben azt hangoztatják, hogy nem nagyon ragaszkodnak a fúzió eszméjéhez, s várják a nemzeti pártiak végleges felte-
teleit.

A parasztpárt a következő feltételek mellett hajlandó a fúzióra:

1. A parlamenti mandátumok egyenlő elosztása a két fuzionált párt között.
2. A miniszteri tárcáknak fontosság szerinti egyenlő elosztása.
3. Mindkét párt egyenlő arányban vesz részt emberei útján az ország közigazgatásában.

4. A pártok minden más forum beavatkozása nélkül nevezik ki embereiket a köz-igazgatásban.

A tanácskozások során a községi választások ügye nem került szóba, s azt csak épen érintették. A tanácskozások lényege a kormányzás átvétele.

Abban az esetben, ha a megegyezés ma estig létre nem jön, a parasztpárt holnap felhívással fordul az ország polgári, kisebbségi és ipari szervezeteihez a kommunisták és a fasiszták kivételével, az antiliberális blokk megalakítása érdekében.

Ellenzéki körökben azonban meg vannak győződve arról, hogy a nemzeti párt nem engedi szakadásig a dolgot, s keresni fogja a megegyezést.

Politikai körökben egyébként ma már közkezen forgott az új fuzionált kormány névsora.

Eszerint a kormányelnök és belügyminiszter Manju Gyula, külügyminiszter Lupu dr. földművelésügyi miniszter Miha'ache, pénzügyminiszter Madgearu, iparügyi miniszter Popovici Mihail, közmunkaügyi miniszter Argetoianu, erdélyi miniszter Vajda-Voivod Sándor, besszarábiai miniszter Stere Constantin, kultuszminiszter pedig Goldis László lenne.

Jorgát a listából kifejeztették.

Pangalosz — royalista?

András herceget akarja trónraültetni

ATHÉN. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Pangalosz egy bizalmasától származik az a közlés, hogy a vaskezű diktátor voltaképpen meggyőződéses royalista és azért terrorizálja le a közvéleményt, hogy a népből kiirtsa a forradalmi hangulatot. Pangalosz a királyi trónra András görög herceget akarja ültetni, aki Angliában él s kinek angol hercegnő a felesége.

Politikai körökben e híresztelés mögött Angliát sejtik, amely így akarja Görögországban és ezzel a Balkánon befolyását öregbíteni.

Nem napolják el a parlamentet a községi választások befejezéséig

Constantinescu Alecu cáfol

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A lapokban tegnap az a hír terjedt el, hogy Constantinescu Alecu — amint ezt a Brassói Lapok is közölte — azt az eszmét vetette fel, hogy a parlamentet napolják el, s a törvényhozás csak a községi és megyei választások után üljön újból össze. Ezt az időt — mondta a híradás — arra kellene felhasználni, hogy a képviselők kerületeikben agitációt fejthessenek ki a községi választások előtt.

Egy hírlapíró ma erre vonatkozólag kérdést intézett a földművelésügyi miniszterhez, aki kereken megcáfolta, mintha ez a terv az övé lenne s a következőket mondotta:

— Ilyesmi még az eszembe se jutott, annál is inkább sem, mert hiszen nagyon jól tudom, hogy a parlamentnek még a választások előtt több sürgős törvényt kell elintéznie, s így mindenekelőtt Bukarest városi szervezetéről szóló törvényt is meg kell szavaznia, ami a választásokkal szoros összefüggésben áll.

Károly volt trónörökös beteg

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Milánóból érkezett távirati jelentések szerint Károly herceg Románia volt trónörököse ott megbetegedett. Román dr. orvos Bukarestből ma elutazott, hogy gyógykezelésben részesítse a herceget, s valószínű, hogy Mária királynő és Elena hercegnő is a herceg betegágyához utaznak.

A Philantropia kórház klinikáin is antiszemita zavargások voltak

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Philantropia kórház klinikáján ma újból antiszemita zavargások voltak. Az antiszemita hallgatók nagy tömegben jelentek meg a klinikán, s a zsidó hallgatókat kiszorították onnan. A zavargásnak csak a rendőrség beavatkozása vetett véget.

Megkezdődött a pénzügyi vita a francia kamarában

PÁRIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A kamarában zsúfolt ház és nagy közönség jelenlétében megkezdődött a pénzügyi vita tárgyalása. A vita első szónoka Cachin kommunista képviselő volt, aki azt javasolta, hogy még a vita előtt a tisztviselők fizetésénél megállapítandó mozgó skáláról tárgyaljanak. Briand elenezte a javaslatot, mire azt négyszáznegyvenöt szavazattal negyvenhat ellen elvetették.

Ezután csendes lefolyású pénzügyi vita kezdődött, amely este nyolcig tartott. A vita szerdán folytatják.

Növekvőben a kurd felkelés

BEIRUT. A kurd felkelés állandóan növekvőben van. A Batman-folyó hidját a felkelők elpusztították, s a lefolyt harcokban kétszázötven katona meghalt.

Kétszázhuszonöt milliós kölcsönt vesz fel a város

Socaciu polgármester nyilatkozik terveiről — Gőzfürdőt, szállodát, tisztviselői lakásokat építenek, kiépítik a csatornázást

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) Socaciu Emil dr. helyettes polgármester nyilatkozott a Brassói Lapok munkatársa előtt Brassó város tervbevett városfejlesztési programjáról. Arra a kérdésünkre, hogy kért-e a város külföldi kölcsönt a helyettes polgármester a következő felvilágosítást adta:

— A város néhány külföldi bankhálózattal tárgyal, hogy 225 millió lej kölcsönhöz jusson. A legmértányosabb ajánlat elfogadása után a kölcsön ügyét azonnal perfektuáljuk. Minden előfeltétel megvan ahhoz, hogy Brassó a szükséges kölcsönösszeget megkapja, hisz ez a gazdag kereskedelmi város a pénzre bő fedezettel rendelkezik. Brassó tiszta vagyona ugyanis 734 millió nyolcszáznyolcezerszáznyolcvan lejt tesz ki. A kölcsönt a város még ebben az évben megkapja.

— Mi a város terve a világítással? Lesz-e Brassónak villanyvilágítása?

— Lesz. Ez ügyben már megkötöttük a szerződést a bukaresti Elektrikával. A szerződés jóváhagyás végett a miniszteriumban van. Most minden csak attól függ, mikor érkezik vissza a jóváhagyott szerződés. Amint kezünkben lesz az engedély, a villanyvilágítási munkálatokat megkezdjük.

— A vízvezeték hálózatának kiépítése milyen stádiumban van?

— A hálózat kiépítését a derestyei uton már munkába vettük. Ulrich budapesti cégtől hozattuk a vízvezetési csöket, amelyeknek lefektetését a napokban kezdik meg.

— A köztisztviselők részére gondoskodnak-e a város lakásokról? Lesz-e tisztviselői lakástelep?

— A Ragadó-völgyben ötven parcella vár kiosztásra. Itt akarjuk felépíttetni a tisztviselők lakásait. Ez ügyben már tárgyalunk a Háztulajdonosok Egyesületével és a Házbérlők Szövetkezetével s megígérték, hogy a tisztviselőtelep felépítését támogatni fogják minden eszközzel. A belügy és a hadügyminiszter is biztosította a várost, hogy ez irányú törekvésében anyagilag segíteni fogja.

— A város periferiájának csatornázása szintén a városfejlesztés programjához tartozik?

— Ez is régi terve városunknak. De, hogy nagyszabású terveitünket mielőbb végrehajthassuk, szükséges, hogy a kívánt kölcsönt megkapjuk. Röviden jelzem, hogy az utcák rendbehozatalára hat millió lejt irányoztunk elő, a vízvezeték-re tízmilliót, a csatornázás kibővítésére és kiépítésére összesen harmincmilliót, a Graft-patak szabályozására tizenkétmillió lejt. Tervünk egy hatalmas és a higiénia minden követelményének megfelelő fürdőház építése nyári és téli helyiségekkel, meleg, hideg és gőzfürdővel. E célra harmincmilliót számítunk. Végül nem hagyhatom szó nélkül a Fellegvárra tervezett üdülőházat (Kurhaus) és azt a hatalmas penziós szállodát, melynek 250 szobája lesz. Itt fognak üdülni azok a családok, akik az év minden szakában Brassót kitűnő, egészséges levegője és vize miatt hosszabb időre meglátogatják.

T. D.

Hogyan akarta megakadályozni egy francia amatőr-diplomata a monarchia feldarabolását?

Boni de Castellane gróf emlékiratai — „Az utolsó francia elegáns” — A pápák és uralkodók bizalmasa — Titkos találkozó Pranginsban Károly királlyal

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Boni de Castellane gróf neve fogalom Párisban. André de Fouquiére-rel ő „az utolsó elegáns”, az izlés és a társadalmi érintkezés művészetének nagy mestere. Házassága annak idején a párisi társaság szenzációja volt. A francia gróf, Gould, amerikai milliomos lányát, Annát vette el feleségül s Páris egyik leggazdagabb embere lett. Ővé volt az avenue de Bobs de Boulogne legszebb palotája, cikkeit saját újságjában nyomatja, szalonját fejedelmek látogatták.

A szenzáció akkor dagadt botránnyá, midőn Boni grófot — aki minden luxussal és felesleges pénzből még három maitresse-t is tartott — az erélyes amerikai nő egy szép napon kitette a fényes palotából és hivatalosan is elvált tőle.

Az elszegényedett Castellane gróf ekkor még a francia képviselőház tagja, gyógyszerrel és régiségekkel volt kénytelen kereskedni, hogy existenciáját biztosítsa és a párisi társaságban elfoglalt helyét visszaszerezze.

Nos Boni de Castellane most, husz évvel e „dramatikus életperiódus” után kiadta emlékiratait: „Milyen művészettel lehet az ember szegény?” címen.

Az amatőr-diplomata

A márcól-holnapra koldussá fét grandseigneur témája már maga érdekessé teszi ez emlékiratokat. Még ki sem hirdették jóformán a választ, s Boni grófot már megrohánják az antiqárijusok, az ékszerészek — idáig udvari szállítói, akik rendelkezéseiből megdagadtak, — még virágárusa is, akinél fél millió frankot költött beférére — 400 frankért Unokatestvére és férj utódá bundáját akarja elárvereztetni a Hotel Drouot-ban. Gyermekei nem ismerik meg, barátai, akiket segített kerülik. E megpróbáltatásokban izlése egyedüli vigasza és kereseti forrása is. Három évvel válása után 1909-ben már ezeket írja: „Ki sérletem akartam tenni vajjon megtudok e

még hívni társaságbeli embereket, s vajjon megvan-e még rendezői tehetségem szép fogadtatásokra. Szécsen grófot, a monarchia volt párisi nagykövét hívja meg, a perzsa görög, argentinai követeket, Montebello gróf nőt és még több más előkelőséget. A meghívást valamennyien elfogadják. Ezzer a dinnerrel kezdődik meg Castellane grófnak, hogy úgy mondjuk „amatőr diplomata” pályafutása. Ő lesz a minden világot eleven kalendáriuma, aki minden számottevő politikust, író, művészt, ismer; bizalmas viszonyban van nagyhercegekkel, uralkodókkal mint a pápával. D Annunzio — aki szintén jóbarátja.

Midőn a háború folyamán Capel angol politikus Párisba jön, hogy francia kollégáival az angol-francia katonai és politikai együttműködés feltételeit megvitassa, Boni gróf az, aki Capel-t Brjand-nak és Clemenceau-nak bemutatja, sőt az angol feltételeket is ő sugallja. Ő tárgyal — s mindég saját szakállára X. Pius, majd XV. Benedek pápákkal és Gasparri bíborossal Franciaország és a Szentszék közlekedése érdekében, ugyanakkor a francia és angol szabadkőműves páholyok közt akar benső kapcsolatot létesíteni. A rue de Lille-i pompás izléssel berendezett új otthonában, Venizelos-tól, Paderenskoj-ig; Joffre-től Fuad herceggig, mindenki megfordul. Még Bratianu-t, akit az angolok nem szerettek, is ő kísérli összebekíteni Balfourral, midőn mindkettőjüket magához invitálja ebédre. A békétkötés után Mária román királyné, később Ferdinánd király is vendégei közt vannak.

Meg kell menteni a Monarchiát

Boni gróf bármennyire ügyes diplomata, nak bizonyult is a luxus és elegancia formái jobban lekötötték, hogysema államügyekkel komolyan foglalkozni tudott volna. Egy szép női bókért faképnél hagyta a legsúlyosabb politikai problémákat. Annál megtehetőbb, hogy egy állandó politikai szabaddomóvat vo-

nul át egész könyvén, s amatőr diplomata pályafutásán is, — az hogy a

a Habsburg-monarchiát nem szabad, illetőleg nem szabadott volna feldarabolni.

Midőn a római Caparola-palota galériáján alegóriákkal díszített térképeket lát, ezeket mondja: Lakásomban is ilyeneket szeretnék kiakasztani, de modernizálva. Európát ábrázolnák, egyik, ahogy a versailles-i béke szétrombolta, másik, ahogy helyre kellett volna állítani.

Ferenc Ferdinánd meggyilkolásának híre Edmond de Rotschild báróknál találja Castellant, épen a külföldi diplomaták tiszteletére rendezett garden-party-n. A hirt Romanos „görög követ hozza meg. »Hallotta a legújabbat?« — fordult Castellane felé. »Nem mi történt?« — Ferdinánd trónörökösét meggyilkolták Szerajevóban. Nagy esemény, a melynek súlyos következményei lehetnek. »Igen, ez a háború!« Castellane rögtön a rue de Varrene-be siet kondoleálni gr. Szécsen nagykövetnek. Nyomban fogadott — írja Castellane — mert ismerte érzéseimet hazája iránt. Szécsen remegett, kezei fagyosak voltak. Am bizott benne, hogy kis jóindulattal elháríthatók a félreértések.

A rákövetkező napokban Szécsennek nehézz megpróbáltatásokban volt része s gyakran panaszkodott, hogy meg nem érdemelt támadások érik. Vajjon miért nem kezelnék bennünket is úgy, mint Olszonszágot? Hisz mi sem vagyunk háborus Olaszországban. — Ez a nyilatkozat még egy kis reménységet adott, s rögtön a külügyminiszteriumba siettem, hogy beszámoljak róla. Am Szécsen követnek másnap már el kellett hagynia Párist, mert az osztrák nehéztűzesség határunkon a németeket segítette.

A háború vége felé Castellane minden ügyességét latba vetette, hogy a monarchia feldarabolását megakadályozza. Egy angliai utjáról azzal a meggyőződéssel tért haza,

hogy az angoloknak esztük ágában sincs a monarchiát feldarabolni.

A fegyverszünetet megkötötték — írja — és én közelről láthattam, hogy készül az az örület, mely bennünket Versailles, Trianon, Sévres és Saint-Germain békéihez vezet. Ami itt történik, az ellenkezik a történelem logikájával és érdekeinkkel is. Elhatároztam, hogy minden eszközzel megakadályozom e rombolást. Diplomata ebédeken, amiket egymás után sürün rendeztem, akartam megdolgozni emberemet. Így például meghívja Balfour-t, aki ezt a kijelentést teszi: »A Habsburg monarchia elveszett, szerencsétlenség, hogy nem tudjuk megmenteni.« Am ekkor Balfour — mondja Boni gróf — már Wilson elnök befolyása alatt állott, aki szemben vele a place des Etats-Unis-n lakott.

A prangins találkozó Károly királlyal

Castellane, most Károly királlyal akar tárgyalni a monarchia helyreállításá érdekében és dr. Seeholzer utján jelenti be látogatását.

— Titokban utaztam Lausanneba. Meghatott a gondolat, hogy e szerencsétlen herceget fogom látni, Franciaország barátját. Az európai tradíció mintha teljesen hozzámenne kült volna, míg a modern világ ideálja minden lehető módon ellene támadt. Károly király a háború alatt helyzetéből nem talált kivezető utat. Nem gondolt másra, mint hogy velünk külön békét kössön. A szövetségeseknek nem volt okuk haragudni rá. Micsoda tragikus helyzet! Orjának kellett volna lennie, hogy ellenállni tudjon.

En most azt akartam megtudni tőle, hogy szükség esetén lehet-e rá, mint császárra számítani az újja építendő Európában.

Félórás autó-ut után, Lausanneból Pranginsba értünk, ahol őfsége fogadott és én könnyezve léptem be előszobájába. Pár pillanattig a szalonban várakoztunk, midőn egy szárnysegéd az uralkodót jelentette.

Károly belépett: Magas dőlceg, jószágos tekintetű, de szája valóban kissé bestiális és arca feldult.

Mosolyogva nyujt kezet. Kifogástalan franciasággal kéri a jelenlevő személyeket, hogy hagyják velem. Hűségemről biztosítottam, a tradicionális és francia koncepció szerint és hazámat véltem szolgálni ezzel. Emlékeztetett, hogy Rohan herceg bratagnei kastélyában már találkoztunk tizenöt évvel ezelőtt, midőn ő még egészen fiatal volt. Gyöngésséggel beszélt Franciaországról és ohajáról, hogy országunk államférfiaival megegyez-

zen. »Nem értettek meg — mondotta — midőn a békét akartam megcsinálni és csatlódtak. A monarchia léte szükséges az európai egyensúlyban, mint az erős Franciaország léte is nélkülözhetetlen. A császárné — lette hozzá — francia eredetű és véleményemet osztja.«

Majd azt kérdezte, jóba vagyok-e az angol államférfiakkal és tudnám-e velük érintkezésbe hozni? Midőn drága hazánkat kellett elhagynunk — mondta — egy angol tisztet bíztak meg felügyeletünkkel. Neki köszönhetjük, hogy a fenyegető nagy veszedelemről megmenekültünk.

Öfensége ebédre is ott tartott. Seehofzer dr.-ral, s bemutatott Zita királynőnek, akinek két hatalmas gyöngykorlér ékesítette nyakát. Milyen fájdalmat okozott, midőn párisi piacon, mint eladandó értéktárgyakat láttam viszont őket.

Harminc napon át csak cigarettafüsttel táplálkozott Wolly, a koplalás világrekordere

Papnak szánták, pilótának kényszerült és koplalomművész lett

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától) Tegnap este nyitották ki azt az üvegkalitkát, amelyben Wolly, az éhezők királya, huszonnyolc napig feküdt anélkül, hogy bármit evett, vagy ivott volna. Majdnem százezer ember nézte meg Wolly hosszadalmas mutatványát.

Délután 5 óra harminc perckor az alacsonytermetű, hosszúhajú, pápaszemes emberke megmozdult kalitkájában és az erre az alkalomra összegyűlt tömeg hangos éljenzése közben rendbehozta a sok fekvéstől rendetlen ruházatát, aztán

lassan nekifogott az első vacsorához.

Először egy korty vizet, azután egy korty tejet ivott, majd egy kis fagyaltot és gyümölcsöt evett. Öt perc szünet után két deci fehér bort ivott. Az ellenőrző orvosok, akik az éhezés egész ideje alatt ellenőrizték Wollyt, megállapították, hogy

testi állapota teljesen kielégítő, normális.

Ezután Wolly csodájai tömegének kíséretében hét óra harminc perckor autóbá ült és az egyik párisi szanatóriumba hajtatott, ahol felesége anyai örömeinek néz elébe.

Az éhezők királyának így sikerült messze tulszárnyalni ezelőtti kilenc évvel saját maga által felállított koplaló rekordját.

A táplálkozás nélküli élet

Az ellenőrző orvosok Wollyról azt mondták, hogy olyan mint az automobil, amely benzín és olaj nélkül működik. Az éhezés lefolyását a következőképen írják le:

Ötéves fiacskájával lövette agyon felesége kedvesét egy párisi férj

Az öregedő férj bosszuja — A fiatal feleség öngyilkos lett a rémített után

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Párisban egyre szaporodó borzalmas gyilkosságok közül is messze kiemelkedik a Maitre-család tragédiája. Paul Maitre huszonnyolc éves kereskedő hat évvel ezelőtt feleségül vette a nála husz évvel fiatalabb Andrée Vandeuset. Az öregedő alacsony köpcös férfi természetesen nem kelthetett nagy szerelmet a viruló fiatal leányban, aki pénzért lett a felesége. Házasságuk után egy évvel kisfiuk született, akit mindketten nagyon szerettek. Néhány héttel ezelőtt Paul Maitre furcsa változást vett észre feleségén.

Az ebédlő nagy volt, leegyszerűbben be rendezett, majdnem üres. A kiszolgálás rossz, az ételek silányak. A gyermekek, szépek és királyiak, mint szőke angyalok és a desszertnél érkeztek. Déjeuner után a parkban tettünk hosszabb sétát, miközben én államférfiakról adtam meg az uralkodónak a szükséges felvilágosításokat. A franciákkal való megértést nagyon óhajtottam és ezt mondotta: A pranginsi villát óhajtottam, mert közel van önökhöz. Ha az országának határát láthatom, Ambicióm, ha nem térhetek nyomban haza, az, hogy Franciaországban telepedhessek le. Nagyon szeretném, ha megértenének Párisban.

A béke megkötött — írja Castellane gróf — ám én nem akartam kimenni Versaillesbe, az aláírás napján. A szegénytől elpiroltam volna. B.

— Néhány nap múlva a hőmérséklet sülyed, a pulzus lassabban ver. Szakáll és hajsz lassabban nőnek, úgy, hogy az egyhónapos éhezés után is csak tízenöt napnak megfelelő szakállja volt. A reflexek rendesek, mozdulatai mérsékeltek, az emésztési funkciók teljesen megszűntek. A gyomornak és a beleknek nem volt mit átvátoztatniuk. Később aztán a hideg és a száraz lég állapotába került. Az abszolút éhezés

ötödik napján lépett fel a krízis, ekkor Wolly majdnem hozzányúlt az előtte fekvő kenyérdarabhoz,

azonban sikerült két napig mégis türtőztetnie magát. A hetedik napon vége volt a krízisnek. A torok teljesen kiszáradt, az ajkai cserepesek lettek és fellépett a legnagyobb esoda: az élet, amely táplálék nélkül magától folytatódik. A krízis elmúltával érzéketlen állapotba merült, nem érzett sem éhséget, sem szomjúságot.

A huszonnyolc nap elteltével husz kilót fogyott.

Az egész idő alatt csak a dohányzást engedték meg neki, ezt azonban hihetetlen mennyiségben fogyasztotta.

Százötven cigarettát szívott el egy nap.

Wolly néhány napig Párisban akar maradni, amíg gyereke megszületik, azután pedig Svájcba. Olaszországba és Amerikába utazik, ahol mutatványáért jelentős összeget ígérne neki.

Ingerlékeny lett, gyakran távozott el hazulról és ilyenkor későn jött haza. Emiatt minden naposak lettek a veszekedések, mire karácsony második napján az asszony összekötötte és az egyik előkező párisi szállodába ment lakni. Paul Maitre nem tudott beletnyugodni abba, hogy felesége elhagyta, kutatni kezdett és rájött, hogy felesége már hosszabb idő óta a külügyminisztérium egyik fiatal tisztviselőjével, Jean Marie Ducrot-val megcsalja. Több ízben felkereste feleségét és könyörgött neki, hogy térjen vissza hozzá, ne tegye tönkre életüket. Gyermekeikre hivatkozott, azonban minden hiábavalónak bizonyult, az asszony szerelmén nem tudott győzedelmeskedni az anyai szeretet. Mikor Paul Maitre látta, hogy minden hiába, bosszút esküdt családi békéjének megromtatója ellen. Elhatározta, hogy megöli Ducrot-t. Tettének végrehajtása előtti napon felkereste feleségét és megfenyegette, hogy

ha nem tér vissza hozzá, borzalmas dolog fog történni.

Az asszony azonban újra nemet mondott, kérte férjét, ne akadályozza meg a válást, mert nem tud uralkodni érzelmein, csak Ducrot-t szereti és nem tudna másé lenni. Másnap délelőtt Paul Maitre kézen fogta öt éves kisfiát, és elvezette a külügyminisztériumba, ahol Ducrot-t kereste. Bevezették a fiatalember szobájába és itt Maitre izgatot-

tan kérte, hogy mondjon le feleségéről. A fiatalember erre nem volt hajlandó, mire Maitre rákiáltott fiára:

— Látod, ez az az ember, aki miatt anyád ott hagyott bennünket. Tedd, amit mondtam.

A kis ötéves Lucien zsebéből revolvert rántott elő és két kézre fogva, háromszor rálőtt Ducrotra,

aki holtan rogyott össze. A lövés zajára a szomszédos szobák tisztviselői berohantak, azonnal lefoglalták Maitre-t és értesítették a rendőrséget, mely tüstént kiszállt a helyszínre. Kihallgatásakor Maitre azt vallotta, hogy nem bírt felesége nélkül élni, fiának egy már előre felhuzott ismétlőpisztolyt adott át, mert azt akarta, hogy felesége szerelmességét saját imádott fia ölje meg.

Mikor Maitrené az esetről tudomást szerzett, negyedik emeleti lakásából levetette magát az utcára. Tüstént szörnyethalt. Szállodai szobájának asztalán néhány sor írást találtak, utolsó üdvözlését, amelyben megáldja fiát és kéri, hogy szerelmese meljé temessék.

Olvasóinkhoz!

Az új évben új küzdelmekre kell tömörülnie az egész magyarságnak. Közélebb kell jutnunk egymáshoz, hogy a harcot kitartóbban állhassuk és a szolidaritás erejével foghassuk föl a hatalom csapásait. Az együvértartozás nagy érzését kell tette váltanunk és gyakorlati erővé emelnünk, ha kulturális javainkat, nemzeti műveltünk és jogaink teljességét ebben a házában biztosítani akarjuk.

Ezekhez a küzdelmekhez a Brassói Lapok programja és politikája szolgál irányító zászlóul, világító fáklyául. A Brassói Lapok több évtizedes multjával, rendületlen munkájával, s a harcokban kapott sebeivel biztosította a magyarság eddigi bizalmát és ragaszkodását. A jövő nagy feladatai most még fokozottabb szolgálatot követelnek lapunktól és közönségünkől egyaránt.

A zászlónak szabadon, büszkén és magasan kell lobognia, hogy mindenki lát hassa, olvashassa, ami rá van írva: szabadság, igazság, egyenlőség, munka, béke és szeretet. Ezek a mi jelszavaink, ezeknek a megvalósulása a célunk, ezért kell küzdenie Románia magyarságának.

A Brassói Lapok támogatása, előbbrevivése, népszerűségének és súlyának emelése egyet jelent a magyar ügy előbbrevitelével, hatásával és jelentőségével. A Brassói Lapokat venni, járattni, olvasni annyi, mint hívó, öntudatos és érző magyarnak lenni, aki szent hűséggel és hitel őrzi faja, nyelve, kulturája, szülőföldje javait, drágaságait.

Annál könnyebb és kellemesebb a Brassói Lapok zászlaja köré seregleni, mert lapunkban egyuttal a leggazdagabb hirtanyagot, a legmegbízhatóbb tudósításokat, a legjobb és legbecselesebb politikai információkat, a hazai és külföldi események leggyorsabb és legalaposabb regisztrálását adjuk, kiegészítve a közgazdaság, a sport, az irodalom, a művészet értékes anyagával, s legujabban kitűnő napi illusztrációkkal, melyek az aktuális eseményeket és alakokat vizsík közelebb a közönséghez.

A Brassói Lapok az újságírás magas színvonalán állva, egyre fokozódó buzgósággal és áldozatkészséggel iparkodik minél jobb, tartalmasabb, hasznosabb és érdekesebb lapot juttatni közönségének. Ebben a törekvésében s annak sikeréhez is kizárólag olvasóink szeretete és ragaszkodása segítheti.

A BRASSÓI LAPOK előfizetési díjai: évre 1000 lej, félévre 520 lej, negyedévre 270 lej, egy hónapra 100 lej.

Bármely felekezet papjai, tanítói és tanárai, nemkülönben az állami iskolai tanítók és tanárok is a fenti előfizetési díjaknak c a t felét fizetik.

Az előfizetési díj legkisebbben postautalványon küldhető be a kiadó hivatal címére.

Előfizetőink 25 százalék kedvezményt kapnak minden könyv után, amely a Brassói Lapok könyvosztályának kiadványa. Árjegyzéket kívánságára bárkinek portómentesen küldünk.

? Akar-e végre egyszer igazán jól nevetni? Ha igen, akkor jöjjön el ma este a

MODERN mozgóba

? és nézze meg, hogyan lett Chaplinből zarándok pap!

HIREK

BRASSÓI LAPOK

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik: **1** ten munkanapon az esti órákban.
Az előfizetésre: **1** lakozó tudnivalók az első oldalon, a
lap fejen olvashatók.
Hirdetések vagy közértesítések a kiadóhivatalhoz küldendők,
vagy pedig bármelyik hirdetőiroda vagy bizalmasunk
utján is feladhatók.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla
A Brassói Lapok nyomdavidualatának kiadása

A Brassói Lapok egyes példányainak ára (Buka-
restben és) 5 lej, vasárnap 6 lej; Ausztriában 30
gerben, Csehszlovákiában 1 cK., Jugoszláviában
2 dinár, Magyarországon 2000 m. K., Francia-
országban 50 centimes, egybeült 6 lej értékű valuta.

Péntek, január 29.

Kat.: Szaléri Ferenc. — Pro.: Adé.
— Görög: Ignác. — Izr.: Sebát
14. — Muzulmán naptár: 1344 Regeb
hónap 15. A próféta fogantatásának
időjárás: Változókéony szeles és egyelőre enyhe idő helyenkin
csapadékkal.

— **A romániai magyarság gyászja.** Székelyudvarhelyről szomorú hírt hozott a táviró: Meghalt idősebb Ugron Ákos, Udvarhely megye utolsó magyar főispánja. A hetvenhét éves agastyánt tegnap este hét órákor szőlította az Ur magához, gyászba borítva ezzel egész Románia magyarságát. Az elhunyt egyike volt a régi magyar közélet kiválóságainak. Közéleti és társadalmi szereplésével általános tiszteletet és közbecsülést érdemelt ki. Halálával a magyar élet egyik hatalmas törzse dőlt ki, melyet gyászorva áll körül egy nagyjait nemcsak megbecsülni, de megsiratni is tudó nép.

— **Új román nyelvi vizsgát kell tenniük azoknak a tanulóknak, akik eddig nem vizsgáltak.** Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter újabb rendeletet adott ki, amely szerint már a legközelebb a román nyelvből, földrajzból, történelemből, alkotmánytanból román vizsgát kell tenniük mind azoknak a tanulóknak, akik 1925-ben a vizsgát nem tehették le.

— **Romain Rolland hatvan éves.** Romain Rolland a legnemesebb, legmélyebb gondolkodók közé tartozik, kik valaha a földön jártak. Tiszta lelke nem ismeri a gyűlölet fogalmát és fölülemelkedik a kicsinyes emberi torzalkodásokon. Nem bánja, kinek mi a hite, mi a nemzetisége: nagy szívének minden megértésével és szeretetével fordul a szenvedők felé és hajt fejet az igazi nagyság és jószág előtt. Épp mikor nemzete legmélyebb mélyül alá az elfogult gyűlölködés fekete tengerében, Romain Rolland fölemeli szavát és hihetetlen bátorsággal figyelmezteti honfitársait, hogy odaát a tulsó lövészárokban is husból és vérből való emberek vannak, akik ugyanugy küzdenek, reménykednek és meghalnak. Fő munkájának, a Jean Cristophénak, mely valóságos művészeti hitvallás számba megy s amely szédületes tudással és imponáló biztossággal mond ítéletet az emberiség zenei világa felett: német muzsikussá a hőse, ki lángelméjével és a felsőbb ember lelki tulajdonságaival Párisban is csodálat és tisztelet tárgyává lesz. Jellemző, hogy erről a bibliai értékű nemes munkáról német ember, Stefan Zweig írta a legszebb tanulmányt, mint ahogy általában Németország ismerte föl elsőnek a nagy francia író fölmérhetetlen értékét s a többi nemzet csak lassan-lassan hődöl meg az apostol előtt. A kereszénység példái a ismélődnek itt meg: az elnyomottak, a balsorsban görnyedők szíve a legfogékonyabb a földi salaktól fölemelő eszmék befogadására, míg a jólétben, gondtalanságban fürdő erősek és gazdagok dolyfét csak nagy leckék megrázó mementója képes megtörni. Romain Rol-

land mindenestire azok közé tartozik, a kik legtöbbet tettek a szívek megbékélése, a lelkek megtisztítása érdekében. Illó azért, hogy hatvanadik születésnapja alkalmából hálátelt szívvel gondoljunk rá, kinek tanításaiban annyi vigasztalásra leltünk legnehezebb óráink közepette. W.

Uralkodó, akinek mindössze ö. ven alattvalója van. Martin Hermann, egy londoni bankember 17.000 angol fontért megvásárolta a Bristol csatornában levő Lundy-szigetet. A szigetnek ötven lakója felelt most korlátlanul uralkodik.

— **Felhívás Brassó zsidó polgáraihoz.** A közeli községi és megyei választások alkalmával felhívjuk Brassó zsidó polgárait, hogy a közszemlére kitélt választói névjegyzék betekintése útján állapítsák meg, fel van-e rakva a névjegyzékbe? A választási névjegyzékből kihagyottak felvételük kieszközölése illetőleg az ehhez szükséges felvilágosítás megadása végett jelentkezzenek az E. Zs. N. Sz. helyi csoportja titkáránál (Kórház ucca 52 földszint) február 4-én és 5-én. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja.

— **Nemzetgyalázzással vádolt kereskedő.** Kolozsvárról jelentik: Precup Alexandru 83. gyalogezredbeli főhadnagy ma följelentette a rendőrségen Judovics Lázár ismert kereskedőt, hogy az a hadsereget gyalázta és az államot rágalmazta. A följelentés előzménye az, hogy Precup főhadnagy Judovicsnál lakott egy rekviált szobában s azt most át akarta játszani egy tisztársra kezére. Judovics ez ellen élénken tiltakozott s látva, hogy a tiszték nem törődnek az ellenkezésével, állítólag odanyilatkozott, hogy »majd kijárja ő előkelő összeköttetései révén a rekvirálás föloldását, hiszen Bukarestben pénzért mindent el lehet érni.« A rendőrség a följelentést áttette a hadbíróshoz.

Február 6. a legnevezetesebb dátum.

A fehér apáca bemutatója.

LILIAN GISH a főszerepben.

— **Meghalt Duschenes Alfréd.** Erdélyi közgazdasági életét súlyos csapás érte. Ma reggel fél nyolc órákor, mint Segesvárról telefonon jelentik, a Zernesti Papírgyár Rt. közbecsülésben álló és szakkörökben ép úgy, mint a társadalmi élet minden rétegében tisztelt és szeretett, kiváló igazgatója, Duschenes Alfréd ott elhunyt. Duschenes igazgatót tízenkét héttel ezelőtt Brassóban megoperálták, hogy a múlt évi vakbéloperáció után keletkezett sérévét eltávolítsák. Az operáció előre nem láthatott és nem sejtethet komplikációkhoz vezetett, melyek hosszabb kezelést és újabb műtétet igényeltek. Ezelőtt egy héttel Segesvárra szállították és ott tegnap végzett rajta a kiváló Dr. Obert műtétet. A tegnap délután Brassóba érkezett jelentés arról az örvendőes tényről adott hírt, hogy a műtét jól sikerült, s így annál lesújtóbb volt a ma reggeli telefonjelentés, mely a derék igazgató tragikus elhunytáról számolt be. Duschenes igazgatót egyéni ki-

válóságai és mindenkinek elismerését kiérdemlő szorgalma emelte a Zernesti Papírgyár Rt. diszes és tekintélyes igazgatói állásába. Kiváló szervező képessége és elsőrangú szaktudása a vállalatot magasra lendítette, neki pedig megszerezte a közgazdasági élet legteljesebb elismerését. Ezt igazolja az is, hogy a Gyáriparosok Országos Szövetsége is sietett elnökségében, diszes állással megtisztelni és így a 41 éves fiatal ember Románia közgazdasági életének egyik legjelentősebb tényezőjévé emelkedett. A kiváló igazgató halálának híre őszinte és mély részvélet keltett a legszélesebb körökben. Holttestét Segesvárról Brassóba szállítják és itt helyezik örök nyugalomra. A temetés idejét még nem lehetett megállapítani.

— **Az eltávolított tanulók ismét tovább járhatnak az iskolába.** Szatmárról jelentik: Bota nagyváradi inspektor intézkedésére a szatmári zárdai leányliceum román szekciójára kénytelen volt az iskola első osztályából eltávolítani a nem katolikus tanulókat. A zárdát és az érdekelteket szülőket kinosan lepte meg a rendelet, amelyet az új iskolatörvényre való hivatkozással adtak ki. Mikor a liceum román szekcióját létesített, ígéretet kapott az iskola vezetősége, hogy másvallású növendékeket is fölvehetnek. Az újabb rendelet folytán ötven nem római katolikus gyermeknek kellett a tanév közepén az iskolát elhagyni. A zárda vezetősége orvoslást keresett a sérelmes rendelet ellen, míg végre a közoktatásügyi miniszter megváltoztatta az inspektor rendeletét, belátván, hogy a zárdai liceum román szekciójának tanterve teljesen azonos az állami iskoláéval. Megengedte tehát, hogy a kizárt növendékek továbbra is járhassanak a zárda iskolájába. A tanulásban megvizsgált ötven gyermek ma már boldogan visszatért az iskolába, s a szülők is remélik, hogy ez az ügy már végleges befejezést nyert.

Azt mondják, Brassóban óriási a pénzkriszis.
Amikor

„A szókimondó asszonyosság”

című filmet játssza

az „APOLLO”, megszűnik a pénzkriszis.

— **Sztrájkba léptek a nagykarolyi tanonciskola szakoktatói.** Nagykarolyból jelentik: A nagykarolyi tanonciskolában négy oktatásra képesített iparosmester tanította a szakrajtot. Mindegyik heti két órai előadást tartott és ezért hetenként 70 lej órabetét kaptak. A mesterek kevésnek tartották ezt az összeget és órabér emelést kértek, azonban nem kapták meg. A tanonciskola igazgatója a szakoktatók kérését felterjesztette a miniszteriumhoz, a felterjesztésre azonban nem érkezett meg a válasz és ezért a négy iparos beszüntette a tanítást. A tanonciskola igazgatója a szakrajzoktatókat egyelőre a fa- és fémipari iskola munkavezetőivel helyettesíti.

— **Leleplezett német puccs? Berlinből jelentik:** A német horogkeresztesek merész tervet főttek a fejüket, mely azonban idejekorán kipattant s így egy percre sem válhatott veszélyessé a békére. Január 27-én Vilmos császár születése napján a horogkeresztesek megakarták szállni Berlint Rossbach főhadnagy vezetésével. A rendőrfőnök, noha nem tartja komolynak a puccstervet, teljesen fölkészülve várja a kritikus napot.

— **Besszarábiában letartóztatták két orosz kémét.** Bukarestből telefonálta tudósítónk, hogy Cetatea Albában az ottani hatóságok letartóztatták két vöröshadseregbeli tisztet. Megmotozásukkor igen sok kompromittáló okmányt találtak náruk, amelyekből arra lehet következtetni, hogy kémkedés céljából jöttek Romániába. A két vörös tisztet beszállították a bukaresti sziguranca vezérigazgatóságához.

Az emberek ezrei fogják megnézni

„A szókimondó asszonyosság”

című filmet az „APOLLO”-ban.

Február 3-án lesz a világhírű mesteri alkotásnak

A szókimondó asszonyosság-nak

a bemutatója.

— Megalakult a magyar sajtóbizottság. Kolozsvárról jelentik: A magyar sajtó helyes informálása érdekében a magyar párt központjának kezdeményezésére sajtó-bizottság alakult, melynek tagjai: a három kolozsvári napilap egy-egy delegáltja és a Brassói Lapok kolozsvári tudósítója. A bizottság állandó érintkezésben lesz a párt központjával.

— Egy táncosnő is részese a francia tengerészeti kémkedésnek. Párisból táviratozzák: A repülőügyi és tengerészeti kémkedés, amelyben eddig három angol kereskedő szerepelt most egy touloni táncosnő betartozta társával bonyolódott. A leány bevallotta, hogy még a múlt év márciusában egy Leather nevű kereskedő felhívta, hogy szerezzen francia tisztoktól pénzt és adatokat.

— Tűz Nagykárolyban. Nagykárolyból jelentik: Orjási pánikot okozott a napokban, hogy Nagykároly Tegveszedelmesebb tűzfészeke, a Veresistálló kigyulladt. A pánikot növelte az, hogy a gróf Károlyi uradalom területén levő Veresistállóban nagyon sok munkás és béres lakik. A tűzoltóság gyors beavatkozása mentette meg a Veresistállót és a szomszédos épületeket a tűzvész-től. A tűz állítólag egy pipából kiesett parázs-ból keletkezett.

— Az új sziget főrabbi csak két év múlva foglalja el állását. Nagykárolyból je-
lentik: Az elhunyt máramarosszigeti főrab-
binak 14 éves fiát választották Szigeten fő-
rabbinak, akinek leendő apósát, Teitelbaum
Joel csodarábbat a nagykárolyi hitközség vá-
lasztotta meg. Teitelbaum Joel a gyásznap
letelte után foglalja el állását Nagykárolyban
ahol két esztendőig maga mellett tartja az új
szigeti főrabbit, leányát pedig erre a két év-
re az özvegy rabbinéhoz küldi.

— Az idény leghangulatosebb estéje az
Ivria S. C. február 14-én megtartandó bálja
lesz, amelyre az agilis rendezőség művészi
mússal lepi meg a közönséget.

Vasárnap

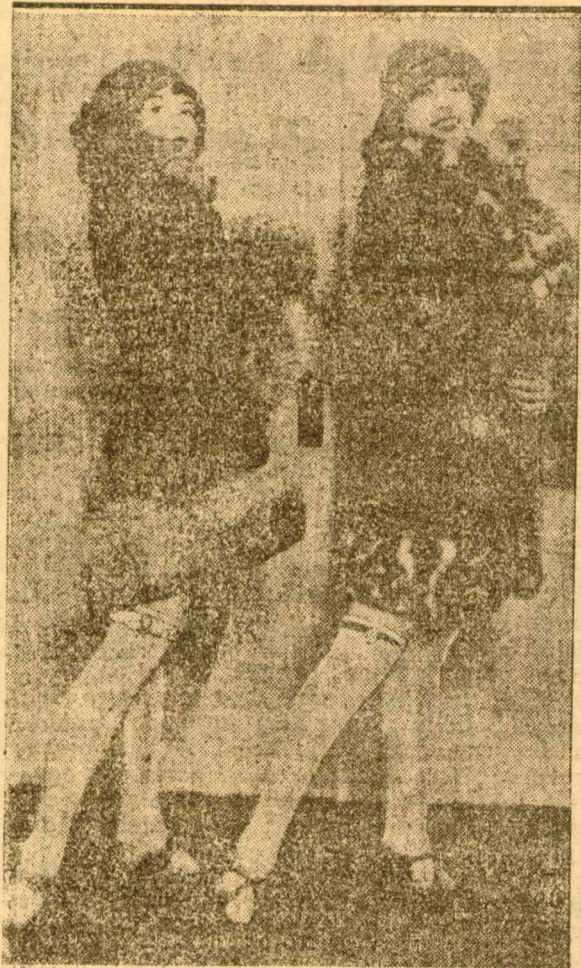
Surcouf (a kalózkirály)

Mesteri alkotás az Apollóban.

— Műkedvelői előadás Keresztváron. A
»Vénus« mozgó helyiségében e hó 23-án szé-
pen sikerült táncal egybekötött kabaré-
est volt, melynek műsora méltán beillett vol-
na bármely városi színpadra is. A műsort
a Brasovia S. C. kitűnő zenekara nyitotta
meg, utána Fruchter Mancika szép román
és magyar dalaival gyönyörködtette a közö-
nséget. Lepedus Margitka pompásan táncolta
el a román Batuta-t, Szöcs Vilmos tündök-
művész úgy hangszerével, valamint kupléi-
val kötötte le a közönség figyelmét. Binder
né kupléja következett mely közvetlen elő-
adásával és ötletességével halott. Az Indig
Ilonka, Berko Iluska, Barbier Által előadott
fapacs-trió is nagyon tetszett. Következő
szám a magyar-szóló, melyet Lepedus
Margitka és Poienar János zajos siker arat-
tak. A műsor utolsó száma Karnithynak a
»Kaland« című vibrátóra volt; Dundler Jó-
zsef, mint tipikus férj, Kiss Lajos mint nagy
szerű házibarád, Lepedus Margitka, mint hűt-
len feleség, Kiss A. mint magánnyomozó
nyújtottak kitűnő alakítást. Kiss Lajos jóhu-
moru konferálásával általános tetszést ara-
tott. Műsor után tánc volt, mely a reggeli
órákig tartott.

— A brassói magyar evangélikusok ren-
des összejövétele február 2-án (kedden este
8 órakor) lesz a Fehér-bárány vendéglő kül-
lön termében.

— A kath. nőegylet teaeestéje. Pompásan
sikerült teaeestélyt rendezett a katolikus nő-
egylet szombaton, január 23-án a román. kath.
polgári iskola rajztermében. A termet az
egyesületi hölgyek izlésesen feldisznították s
a dalárda hosszú asztalai kényelmes elhelyez-
kedést biztosítottak a nagyszámú közönség-
nek. Szemlér Ferencné ügyvezető elnök ked-
ves programot állított össze, amelynek min-
den száma kitűnően sikerült és egyre növelte
a közönség meleg, közvetlen hangulatát.
Raátz Albertné finom, diszkrét zongorajátéka
nyitotta meg a műsort, melyet Szélfes Dénes
prépost, főgimnáziumi tanárnak nemes ve-
retű gondolatokban gazdag felolvasása köve-
telt »a jótékonyaságról«. Fekete Frigye, man-
dolin kísérettel néhány dalt adott elő, szép,
érces baritonját úgy meg kell dicsérnünk,
mint kitűnő előadó képességét. Verzár Gyul-
áné színes, drámai erővel teljes szavafátát,
amely viharos tapsokat váltott ki, Sulák Fe-

A legújabb divat megköveteli a »harisnyakötő órák« viselését. Ez ter-
mészetesen újabb ok arra, hogy a szoknyák még rövidebbek legyenek.
Nek két vállalkozó természetű amerikai hölgy most mutatta be a
legújabb divatkreációt New-York utcáin.

renc hárfajátéka követte. A meglepő kéz-
ügyességgel rendelkező Sulák önmaga készi-
tette kitűnően hangzó hárfáját s a ritkán
hallható hangszert egészen jól kezeli. A mű-
sort Szemlér Ferenc főgimn. igazgató zárta
be, aki három verset szavalta el. Főleg az
óráról szóló humoros vers, amelyben igen öt-
letesen és sok-sok melegséggel aposztrofálja
a feleséget, rendkívül tetszett s annak felol-
vasását a finomlelkű poéta kénytelen volt
megismételni, ami meglehetősen szokatlan
jelenség a felolvasások történetében. Vig han-
gulatban együtt maradt a társaság a fiatal-
ság tánca is perdült s azt Fekete Frigyes-
nek közkívánságra előadott remek nótái és a
pohárköszöntők szakították meg, melyek kö-
zül ki kell emelnünk Verzár Aladárnak nagy
tetszéssel fogadott szellemes felszólalását.

— Elveszett. A tanácsháztól (Piactér) a
Kapu-uccáig terjedő uton elveszett 2 darab
26 és 30 sz. korcsolya (két párnak egy-egy
jobb párja). A becsületes megtaláló kéltő
jutalmazásban részesül, és kéri a fenti táj-
gyakat a lap kiadóhivatalánál leadni.

— Modern Mozgó. A hét legnagyobb film
eseménye. Charles Chaplin a világ elismerten
legjobb komikusának első egész műsort be-
töltő vigjátéka »A zarándok« bemutatója lesz.
Chaplin 6 felvonáson keresztül kifogyhatat-
lan humorával állandó derűtsegen tartja a
nézőket. Azonkívül Monty a strandon 3 fel-
vonásos új Monty Banks burleszk kerű be-
mutatásra csütörtökön, pénteken és szomba-
ton. Előkészületben: »A vörös tely« a leg-
szépséges Pamon Novarovna a fősze-
rephén. Jön: Asszonyok, kiláncok nem szabad
szeretni. 1926. év legszebb filmje.

— Az Apolló Mozgó. Az élet nyomorult
jai című film (Ongyilkosok) nagysikerére
és a közönség általános érdeklődésére való te-
kintettel egy nappal tovább marad Brassóban
vagyis szerdán is fut. Csütörtöktől-szombatig
egy csodás szépen felépített izgalmas és hatá-
sos filmremek A vörös éjszaka fut. A fősze-
repet minden eddigit felülmulva: Rodolpho
Valentino játssza. Rita Naldi a Tizparan-
csolat főszereplője a partnere. Vasárnap:
Surcouf (a kalózkirály) nagy kalandorfilm
lesz vetítve. Jön: A székjmonddó asszonyság.
A fehér apáca. Mindkét filmben a helybeli
dalárdák is közreműködnek.

— Orvosi körökből. Dr. Springer Arthur
fogorvos és szájsebész rendel Kapu-utca
66 szám alatt. Brassói Lapok épületében.

Február 6. a legnevezetesebb dátum

A fehér apáca bemutatója.

LILIAN GISH a főszerephén.

SPORT

(x) Portugália—Csehszlovákia 1:1 (1:0)
Liszabon. A csehek amatőr együttese csak
az utolsó percben tudott 1:1-re 1:0 féldő
után egyenlítani.

(x) Keresztes győzelme Finnországban.
Helsingforsból jelentik: Keresztes, magyar
birkózó legyőzte Kilios jónévű finn birkó-
zót.

(x) A Viennát meghívták Amerikába. A
bécsi Fierst Vienna sikeres spanyolországi
szereplése magára vont az amerikai sport-
körök figyelmét is és a népszerű bécsi csapat
máris több meghívót kapott Észak- és Dél-
amerikából.

(x) A második cannesi nemzetközi ten-
niszverseny tegnap befejeződött. A férfi egyes
döntőjében a francia Cochet legyőzte 3:6,
6:3, 6:4, arányban az angol Mayes kapitányt
(Kehrling wimbledoni legyőzője). — A fér-
fipárost a Cochet-Brugnon pár nyerte, míg
a női számokban Lenglen Suzanne győzedel-
meskedett. — A harmadik cannesi tennisz-
verseny már meg is kezdődött. Ezen már az
amerikai Wills Helén is részt vesz, aki teg-
nap háromszor 6:0 scorerrel fölényesen in-
tézte el az angol Greent.

(x) Orth a Zander intézetben. Budapest-
ről jelentik: Orth György lába már majd-
nem teljesen rendbejött. Most naponta a Zan-
der-intézetbe jár, ahol rendszeres gyakor-
latokat kell folytatnia. Húsvét után lehet
csak szó arról, hogy Orth komolyabb pá-
lyatréninget kezdjen.

Vasárnap

Surcouf (a kalózkirály)

Mesteri alkotás az Apollóban.

Elismerten a legjobb román szótár a
Dr. Dávid György-féle nagy kézi
szótár. Részenként több mint 24000 cim-
szót tartalmaz. I. Román-Magyar rész
fűzve 80.—; II. Magyar-Román rész fűz-
ve 80.—; a két rész együtt kötve egész
vászon kötésben 180.— lej; díszes fél-
börköttetésben 240.— lej. — Kapható
minden könyvkereskedésben. — Kiadta
a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Az üzlet

sok gondot okoz és néha
olyrettenetes fejfájásom volt,
hogy úgy éreztem: széjjel-
megy a fejem. Akkor fele-
ségem nagyon jó tanácsot
adott és hálá a

Bayer-féle

Aspirin-tablettáknak

most már ismét teljesen jól
érezem magamat, fejfájásom
nincs többé.

A valódi tabletták a Bayer-
féle eredeti csoma-
golásról és a fehér-
zöld-vörös szava-
tossági jegyről
ismerhetők fel.

Legjobb minőségű asztali és faj-

BOROKAT

jutányos áron vásárolhat

Herskovits Adolf borpincéjében.

2287

Kapu-utca 25.

KÖZGAZDASÁG

Néhány hét alatt a lej értékének 10 százaléka semmisült meg

A lejuhanás tükröképe az ország válságos gazdasági helyzetének — Mi kényszerítette Bratianu Vintilát külföldi útjára?

BRASSO. (A Brassói Lapok tudósítójától) Bratianu Vintila pénzügyminiszter és szűkebb gárdája kitűnően értenek ahhoz, hogy Románia gazdasági helyzetéről ügyesen, de több-kevesebb egyoldalúsággal összeállított expozékat helyezzenek el és szózatiasan meg időnként a külföldi közvélemény befolyásolására.

A szomorú valósággal szemben igen rózsásnak festette a pénzügyminiszter Románia gazdasági helyzetét külföldi tartózkodása idején. A csábító szíréhangokkal szemben azonban le kell szegeznünk azt a tényt, hogy a gazdasági élet élénk vibrációban az üres szövegek nem szerepelnek irányadó tényezők gyanánt — bárhonnan és bármennyiszer is ismételjük is azokat. Az üzleti világ a maga reális gondolkodásához apró tárgyi jelenségek összetevőjeként fogja fel a gazdasági helyzetet és ezekből alkotja meg a maga ítéletét.

Ez az ítélet pedig nagyon ijesztő a pénzügyminiszter esztendőszámaival szemben. Pedig milyen egyszerű dolga lehetett volna: állítsa igazolására felhozni a lej jóságát és stabilitását. Mijután pedig ezt nem tehette, fordított módszert követett: széles esztendőszámaival megajzolt helyzetképpel igyekezett bizalmat keltetni szegény megtépzott valótánc iránt.

Ez a törekvése teljességgel nem sikerült. Sőt a napi jelentések a lej világpiaci újabb áreséséről számolnak be. Karácsony óta lassú tempóban gyengült, míg a legutóbbi napokban az árzuhanás valósággal katasztrófássá lett és ritkán tapasztalt méreteket ölt. Bratianu Vintila egyoldalú beállításával szemben a lej szomorú sorsában a maga rideg valóságában tükröződik vissza Románia egész gazdasági rendszere. A lej pályafutásában évek óta bizonyos stabil jelenségeket észleltek, amelyek egyúttal az ország egész gazdasági életfolyamatának is kísérő jelenségei gyanánt foghatók fel. Romániában a lej árfolyamát ugyanis az utóbbi években külföldi avagy belföldi általános események alig befolyásolták. A lej mint hűséges és eléggé megbízható szeizmográf az ország belső gazdasági élete és hullámzásának fokmérője gyanánt szerepelt. Árfolyama kint is, bent is a kereslet és kínálat viszonya szerint alakult az értéke minden alkalommal a behozatalt és kivitel arányának volt kifejezője. Ha csökken az import, vagy nőtt a kivitel, emelkedett a lej is, míg ellenkező esetben hanyatlott árfolyama.

Ebben az árfolyamalakulásban pedig bizonyos állandósult kettős jeleket lehet megállapítani és pedig: mindenekelőtt azt, hogy 1920 óta, a koronabeváltás óta, a lej fokozatosan, de állandóan gyengült, úgy, hogy azóta értékének több mint 130 százalékát elvesztette. Miután Romániában a valóságnak megfelel az a megállapítás, hogy valutája hű visszatükrözője a gazdasági helyzetnek, a lej fokozatos hanyatlásából a gazdasági élet lassú leromlására lehet biztos következtetést levonni, míg Bratianuék uralmának betetőzéséül ma elérte a lej Zürichben a 2,22-ös árfolyamot s ezzel kifejezésre juttatja gazdasági életünk mai züllöttségét is.

A lejnél mutatkozó másik állandó jelenség annak évenkénti hullámzásában nyilatkozik meg, amelyre gazdasági szakkörök számtalan is szoktak. A lej bizonyos megnyugvást évenként körülbelül május hónapban szokott elérni. A biztató új termés exportlehetőségekre nyújt alkalmat, s a nemzetközi piac már vásárolja is a lejt a közelfű gabonavásárlások lefedezésére. A lej kezd lassankint emelkedni. Áratás után az őszi termés eltakarításával az emelkedés színdarabban a lej legmagasabb árfolyamát novemberben szokta elérni. Itt hosszabb-rövidebb ideig állandó színvonalon mozog még rövid ideig az árfolyam, majd januárban — mikor már az export nagyjából megszűnt, lassú, de fokozatos gyengülés kezdődik, mely megint májusig tart. A múlt esztendőben például feljavulásának kulminációján elérte a 3,00-as zürichi árfolyamot. Erről a csúsponttól aztán leszállott lassankint májusra 2,30-as kurzusra s így négy hónap alatt értékének 23

százalékát veszítette el. A lej hullámzásának jellemzésére felémítjük, hogy a lej árfolyamának periodikus keringésében volt olyan időszak, amikor kurzusa 2,17-es színvonalra süllyedt.

A lej jelenlegi zuhanásában sem láthatunk más jelenséget, mint a lej szokásos értékeringésének megnyilatkozását, mert más értékrontó jelenség nem ismétlődött meg sem bent sem kint. A Nemzeti Bankkal kötött egyezmény ugyanis standardizálja a bankjegyek kibocsátását s a Nemzeti Bank forgalmának kimutatása deflációs bankjegypolitikáról tesz tanubizonyságot. Így hát a lej értékének emelkedni kellene. Ennek az ellenkezője azonban a pénzügyminisztert is meggyőzheti arról, hogy helytelen uton jár, amikor a lej értékének feljavítását és az ország gazdaságának deflációs uton keresi az egyedül lehetséges mód helyett, amely a belső gazdasági rend és egység, s a termelés kimélyítésének megteremtésében állana.

A lej tehát a deflációs politika ellenére is esik, s ez még katasztrófásabbá teszi a gazdasági helyzetet. A lej mostani zuhanása eddig nem múlja felül a múlt évi mértéket, de feltűnőbb, mert elérte a múltévé sokkal rövidebb idő alatt állott be. A lej most körülbelül egy hónapi időközben külföldi viszonylatban elvesztette értékének 9,2 százalékát, amennyiben a karácsony előtti átlagos 2,45-ös árfolyamról 2,22-re esett, az utóbbi napokban valósággal zuhanásszerű ugrásokkal.

A MAI PÉNZPIAC

Szerda, január 27

A világpiac: Az angol font, dollár, márka a favorit valuták. A magyar korona is szilárdult az angol fonttal. A lej feljavulása a devizajavaslat lanyhulásával indokolható.

A belföldi piacon: A határtaftanum emelt devizárfolyamok miatt gazdasági körök tartózkodtak a devizavásárlástól. Ez pangást, kínálatot teremtett, ami viszont a devizák lanyhulásában észlelhető. A belföldi helyzettől a lej világpiaci árfolyamjavulásában is kifejezésre jut. Délben: egy svájci frank 44,70 lej, egy dollár 229 lej, egy olasz lira 9,34 lej, egy német márka 55,35 lej, egy angol font 1126 lej, egy francia frank 8,60 lej, egy cseh korona 6,86 lej, egy osztrák schilling 32,50 lej, egy lejért 308 magyar korona.

Zürich. Devizák. Nyitási árfolyamok svájci frankban: száz német márka 123,45, egy dollár 5,18 és negyed, angol font 21,21 és fél, száz francia frank 19,25, száz olasz lira 20,90 száz cseh korona 15,35, száz dinár 9,15 és fél, száz lej 2,25, tízezer magyar korona 0,7265, tízezer osztrák korona 0,7295.

(—) A belföldi fogyasztásra szánt szalámi szállítását nem kell orvosi vizsgálati díjat fizetni. Az államvasutak igazgatósága közhirre teszi, hogy a belföldi fogyasztásra szánt szalámi küldemények fel vannak mentve az orvosi vizsgálati díjak fizetése alól mert ezt a díjat csak a külföldre kerülő szalámi küldemények után kell fizetni.

(—) Február huszoneketedikére maradt az adókievítő bizottságok munkálatainak megkezdése. Bukaresti jelentés szerint az évi adókievítő bizottságok munkálatainak megkezdését amelynek február 1—15 között kellett volna megtörténnie, elhalasztották február 22-re, amikor az egész országban megkezdik az adókievítést. Az elhalasztás indokairól nem szól ugyan a hírforrás, kézenfekvő azonban az a feltevés, hogy az elhalasztás a közigazgatási választásokkal van kapcsolatos.

"FARMODONT"
FOGKRÉM

ABrassói Lapok hirdetéseit naponkénti százezer ember olvassa

A jánosházi csillag

Elbeszélés

Irta: Sz. SZIGETHY VILMOS

— Szegény madarak, hogy meg lessem rémülve! — sajnálkozott Giza.

A halászok bemutathták tudományukat a vacsorán, amely majdnem konfliktussal végződött.

Az apák ugyanis jókedvre hangolódtak és kijelentették, hogy lefogalják magukat a cigányt.

— Eleget táncoltatok, kerüljünk már is sorba!

Ebből szelid szóváltás, kapacitálás következett, minden tekintélyüket latba vetették a mamák is. Ha ugyanis a lányok colnak, abból nem lehet semmi baj. Legjobb jobban megismerkednek valakivel, szabad természet hangulata hamarabb nyitja a szíveket, s ösre staffirung-táncba kell fogni. Hát legfőleg ennyi történik. Ha azonban az apák mulatnak, akkor nagyobb veszedelem számra. Régi dühös temperamentumok föllevenedése legalábbis.

Amíg a tárgyalások folytak, Gyoroki Pál csoportról-csoportra járt, itt is sugdosott valamit, ott is. — az ifjuság egyszerre elhagyta a tánchelyet.

— Bujócskázunk! kiabálta Vuesztó Stévo.

— Elmegy már, te illetlen, — torkolt le Szathmáry Sári. — Nem vagyunk te tóban.

— Juj, én félnék a sötétben! — rémült zött szent ártatlanságában Giza.

— Jó van, jó, azért nem kell úgy kiabálnod, — mentegetőzött Stévo. — Csak ugordoltam. Nem szabad az embernek a gondolatát kimondani?

Végre megállapodtak a zálogos időben egy órai időt engedve a mulatozásra az öregeknek. Ha pedig futja még az időből, jöhetnek a cica-maca.

Olyan világos volt az erdő, hogy nappal sem különben. Száz tréfa, ártatlan pakosság váltakozott, most lehetett megállapítani legjobban, hogy kinek merrefelé húz a szél.

Teszem azt Gaál Annus sokáig forgatja a gombolyag-kendőt, kétszer is körülnéz, hogy merre dobja, végül meghajítja a Donáth joggyakornokot.

— Haragszom rád.

— Miért?

— Mert egyszer sem táncoltál velem erre este.

A jámbor fiú azonnal kiesik a szerepből.

— Bocsánat Annuska, bizonyítani tudom, hogy többször is föl akartam kérni, de nem utóttam oda a nagy udvarától.

— Zalogot, zalogot! — kiabálnak egyszerre minden oldalról. — Itt nincs magyarázatnak helye.

— Igen ám, de amikor vád ér! — mentegetőzik Donáth.

Hát ezeknek semmi közük egymáshoz. Gaál Annusnak a legkisebb gondja is nagyobb, semhogy észbe jusson a Donáthgyerek. A szeme sarkából ugyanakkor figyelve lesi, hogy mit csinál erre az ígérgetésre Gyoroki Pál?

A Pál ur csak az ajka széleit rája s kőlfőle megállapításokat tesz magában.

— De hogy ilyen kacér legyen valaki, ilyen kacér! — gondolja ejkeseredve.

Röpül a kendő, de mindig idegenhez. A fiatalok olyan jámbor, hogy rögeszméket táplálkozik. Két ábrándos szerelem meg van győződve, hogy a titkuk örökös, ahhoz nem érkezik el idegen, avatatlan szem. A viselkedésük épp olyan korrekt a nyíltnosságot előtt, mint amikor hazafel tartanak a vasárnap déli miséről, vagy ha a mama kiszalad egy pillanatra a konyhába.

Csak egyről feledkeznek meg arról, hogy az eruk hegyére van írva minden. A szemük, amíg titkokat rejteget, többet beszél a legkülönb fecsegőnél. Ártatlan pirulásuk pedig tolvajt kiált, ha nincs is rá ok.

A zálogosdi egyébként arra is alkalmas, hogy a tréfa árca alatt megmondjon valaki a felebarátjának sok olyasmit, amiből más körülmények között harag származnék. Itt nincs nehezítés, mert aki komolyan fogja fel a tréfát, azzal nem játszanak többé.

— Haragszom rád, — mondja Vuesztics Szvetó Szathmáry Sárinak.

— Miért?

— Mert az unokahúgom vagy, mégsem engedted magad megcsókolni.

Folytatjuk.

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

120-1925. szám.

Idézés.

Az erdélyi Püspöki Szentszék, mint elsőfokú házassági bíróság ismeretlen helyen tartózkodó Tankó Julianna, ezelőtt Lunca de Jos — gyimesközéploki lakost, férjének Mihók Károlynak ellene erőltetés címén megindított házassági perében 1926. évi januárius hó 31-ére Alba Iulia, Gyulafehérvárt a szentszéki tanácssteremben (Jerichó épület) megtartandó kihallgatásra a különbeni következmények terhe alatt megidézi.

Kelt: Alba-Iulia—Gyulafehérvárt, 1925. évi december hó 22-én.

Sóthy Gyula s. k. Lestyán József s. k.
szentszéki elnök 5178 szentszéki jegyző

124-1925. szám.

Idézés.

Az erdélyi Püspöki Szentszék, mint elsőfokú házassági bíróság ismeretlen helyen tartózkodó Galaczi Andrást, ezelőtt Lunca de Jos — gyimesközéploki lakost, nejének Gábor Katalinnak ellene erőltetés címén megindított házassági perében 1926. évi januárius 31-ére Alba-Iulia, Gyulafehérvárt a szentszéki tanácssteremben (Jerichó-épület) megtartandó kihallgatásra a különbeni következmények terhe alatt megidézi.

Kelt: Alba-Iulia—Gyulafehérvárt, 1925. évi december hó 22-én.

Sóthy Gyula s. k. Lestyán József s. k.
szentszéki elnök 5180 szentszéki jegyző

126-1925. szám.

Idézés.

Az erdélyi Püspöki Szentszék, mint elsőfokú házassági bíróság ismeretlen helyen tartózkodó Prezsmer Ilona, ezelőtt Lunca de Jos — gyimesközéploki lakost férjének Györgyicze Tódornak ellene erőltetés címén megindított házassági perében 1926. évi januárius hó 31-ére Alba Iulia, Gyulafehérvárt a szentszéki tanácssteremben (Jerichó-épület) megtartandó kihallgatásra a különbeni következmények terhe alatt megidézi.

Kelt: Alba-Iulia—Gyulafehérvárt, 1925. évi december hó 22-én.

Sóthy Gyula s. k. Lestyán József s. k.
szentszéki elnök 5179 szentszéki jegyző

Vasipari szakkönyvek

Balogh-Sygal: Diesel gépek kezelése és karbantartása	90.—
Balogh-Sygal: Diesel-gépek szerkezete	90.—
Barna: Csavarmenetvágás	80.—
„ Kőszőrülés, furás és marás az esztergapadon	70.—
Barna: Eszterga, furó és marószerszámok	60.—
Barna: Szerelők és lakatosok kézikönyve	340.—
Barna: Vas- és fémpipari kézikönyv	150.—
Bertvási: Szívógázmotorok	90.—
Boldizsár: Esztergályosok és marósok zsebkönyve	100.—
Bozóky: Lokomobilok szerkezete és kezelése	125.—
Frank Ernő: A gőzgép	120.—
Göndör: Gyorsfutású benzinmotorok	160.—
Jávori: Lőerőszámítás	55.—
Kink-Mihályi: Autojavítás kézikönyve	70.—
Kiss: Egyenáramú motor működése	60.—
Knapp: A fémszínezés kézikönyve	110.—
Lencz: Cséplőgépek szerkezete, szerkesztése és javítása	70.—
Lusker: Vasipari szerszámok. A mérőeszközök szerkezete és gyakorlati használata	60.—
Mihályi: Az autó. Autóvezetők és szerelők kézikönyve	180.—
Mihályi: A motorkerékpár I. (Könnyű motorkerékpár.)	110.—
Palotay: A vízvezeték-szerelő	80.—
Péter: Vas- és acélöntő	90.—
Prohászka: Csavartábla	20.—
Sztlipán: A bádógos (Kőve)	90.—

Postal megrendeléseket az összeg előzetes beküldése ellenében portómentesen, afánlva szállít a
Brassói Lapok Könyvosztálya.
Utánvételes megrendeléseknél a portó- és utánvételi díjakat a megrendelő fizeti.

ÚJ LESZÁLLÍTOTT ÁRAI

vannak a

DODGE

Brothers Inc.

automobiloknak.

Torpedo (touring car) Lei 265.000

Fedett kocsik (sedan) „ 335.000

GRAHAM-féle teherkocsi „ 270.000
(karosszéria nélkül)

Az árakban, melyek franco Bukarest értendő, az összes költségek és díjak bennfoglaltatnak.

A luxus típusu kocsik
(special touring car és special B-sedan)
20.000 lejfel többbe kerülnek.

IIIIII

Állandó raktár:

Gr. Cristea & C-ie

Kizárólagos képviselők Nagyrománia részére.

București, Calea Victoriei 88.

Irodai Előjegyzési Naptár 1926. évre. Ara 25 lej.

Rendeljen idejekorán, míg a készlet tart. — Viszonteladónak megfelelő rabatt és — legalább 100 példány rendelésnél — saját cégnyomás díjtalanul.

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.

AZ

ÉDES LYUK

legközelebb megint megnyílik

